

ด้านที่สุด

ที่ ทส 0910.504/ 2125

สวค. 1/449
วันที่ 20.1.85 รับที่ 8226
9.15.85 วันที่ 11.1.85 เวลา 8.30

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
92 ถนนพหลโยธิน ซอย 7 แขวงสามเสนใน
กรุงเทพฯ 10400

1 ตุลาคม 2550

เรื่อง แนวทางพิจารณาการก่อสร้างถนนในพื้นที่อุทยานแห่งชาติและเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี ด้านที่สุด ที่ นร 0205/8115 ลงวันที่ 10 กรกฎาคม 2541

1. เรื่องเดิม

คณะกรรมการ ได้มีมติเมื่อวันที่ 30 มิถุนายน 2541 เกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาที่ดินในพื้นที่ป่าไม้ โดยให้กรมป่าไม้รับข้อสังเกตไปพิจารณาว่า ในพื้นที่เขตนุรักษ์ที่มีราษฎรครอบครองอยู่ ราษฎรมักจะร้องขอให้ทางราชการจัดสาธารณูปโภคพื้นฐานหรือสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ให้ กรมป่าไม้ ควรพิจารณาด้วยความรอบคอบว่าการจัดสาธารณูปโภคพื้นฐานหรือสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในพื้นที่นั้น ๆ สมควรหรือไม่ และจะเป็นการช่วยให้เกิดการบุกรุกหรือตัดไม้ทำลายป่าเพิ่มขึ้นหรือไม่

2. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะกรรมการ

การเข้าไปดำเนินการก่อสร้างถนนในเขตพื้นที่ป่าอนุรักษ์ ทั้งในเขตอุทยานแห่งชาติและเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่ามีผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะพื้นที่ป่าไม้จะถูกบุกรุกได้มากขึ้น สัตว์ป่าที่อาศัยอยู่ในป่าถูกล่าและถูกบุกรุกแหล่งที่อยู่อาศัย เป็นผลให้สัตว์ป่าลดจำนวนลง สัตว์ป่าหลายชนิดอยู่ในสถานภาพถูกคุกคาม และใกล้สูญพันธุ์ โดยที่ความหลากหลายของสัตว์ป่าเป็นตัวชี้วัดความอุดมสมบูรณ์ของป่า ในการรักษาสมดุลทางธรรมชาติและระบบนิเวศได้เป็นอย่างดี จึงควรควบคุมการก่อสร้างถนนในพื้นที่อุทยานแห่งชาติและเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เพื่อคุ้มครองดูแลรักษาพื้นที่ตามเจตนารมณ์ของการจัดตั้งอุทยานแห่งชาติและเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าไม่ให้พื้นที่ป่าอนุรักษ์ถูกเปลี่ยนแปลงไปมากเกินไป จนทำให้เกิดความเสียหายแก่ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งจะทำให้เกิดปัญหาภัยพิบัติทางธรรมชาติได้ อาทิ น้ำท่วม โคลนถล่ม ภัยแล้ง และไฟป่า

3. ข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย

3.1 ได้มีองค์กร ส่วนราชการ หรือหน่วยงานต่าง ๆ ได้แก่ กรมทางหลวงชนบท กรมโยธาธิการและผังเมือง จังหวัด และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ขออนุญาตเข้าไปก่อสร้างถนนในเขตพื้นที่อุทยานแห่งชาติและเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจากข้อมูลเบื้องต้นมีองค์กร ส่วนราชการ หรือหน่วยงานต่าง ๆ มีแผนดำเนินการก่อสร้างถนนในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ ดังนี้

3.1.1 กรมทางหลวง...

3.1.1 กรมทางหลวง จำนวน 8 โครงการ

3.1.2 กรมทางหลวงชนบท จำนวน 14 โครงการ

3.1.3 กรมโยธาธิการและผังเมือง จำนวน 1 โครงการ

3.1.4 องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 3 โครงการ

3.2 ปัจจุบันมีการก่อสร้างหรือขยายเขตถนนในเขตพื้นที่อุทยานแห่งชาติและเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ซึ่งมีปัญหาผลกระทบ เช่น

3.2.1 โครงการขยายทางหลวงหมายเลข 304 (กบินทร์บุรี-นครราชสีมา) มีผลกระทบต่อน้ำป่าและสิ่งแวดล้อม จึงได้มีการศึกษาจัดทำแนวเชื่อมต่อพื้นที่ป่าดงพญาเย็น-เขาใหญ่ (Corridor) เพื่อแก้ไขผลกระทบดังกล่าว

3.2.2 โครงการก่อสร้างทางหลวงผ่านเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาอ่างฤๅไน จากการศึกษาพบว่า มีผลกระทบต่อน้ำป่าเป็นอย่างมาก โดยทางหลวงสายดังกล่าวเป็นการแบ่งพื้นที่ป่าออกเป็นสองส่วน ทำให้การดูแลรักษาพื้นที่ทำได้ยาก มีปัญหาการล่าสัตว์ และถิ่นอาศัยของสัตว์ป่าถูกจำกัดให้แคบลง ไม่สามารถอพยพเคลื่อนย้ายไปมาได้ ซึ่งจะทำให้สัตว์ป่ามีความหลากหลายทางพันธุกรรมน้อยลง เกิดการผสมสายเลือดชิด ทำให้เกิดลักษณะด้อย ส่งผลให้สัตว์ป่าอ่อนแอและตายในที่สุด และการใช้ทางหลวงดังกล่าว สัตว์ป่าจำนวนมากบาดเจ็บและล้มตาย เพราะถูกรถชน จึงได้กำหนดมาตรการปิดถนนสายดังกล่าวในช่วงเวลากลางคืน เพื่อให้สัตว์ป่าสามารถข้ามถนนไปมาได้ ไม่ถูกรบกวนและได้รับอันตราย

3.2.3 โครงการก่อสร้างทางหลวงเชื่อมโยงอำเภอกะเปอร์-อำเภอไชยา ตอนบ้านนา-บ้านเขาหลัก เป็นโครงการที่จะก่อสร้างถนนเข้าไปในเขตอุทยานแห่งชาติแก่งกรุง และเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าคลองยัน ซึ่งจะมีผลกระทบต่อน้ำป่าและทรัพยากรธรรมชาติอื่น ๆ เป็นอย่างมาก โดยมีโครงการก่อสร้างถนนเพื่อมาเชื่อมต่อเข้าไปในเขตพื้นที่ดังกล่าวทั้งสองด้านก่อนแล้ว แต่ยังไม่สามารถก่อสร้างได้เป็นผลจากการวางแผนดำเนินการก่อสร้าง โดยไม่ได้คำนึงถึงการเป็นอุทยานแห่งชาติและเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า

3.3 การก่อสร้างถนนในพื้นที่อุทยานแห่งชาติและเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ทำให้เกิดปัญหาราษฎรเข้าไปบุกรุกในเขตพื้นที่ เพื่อเป็นที่ทำกินและเป็นที่อยู่อาศัย ซึ่งเป็นปัญหาที่ยากแก่การแก้ไข และอาจใช้เส้นทางเพื่อการบุกรุกหรือตัดไม้ทำลายป่าเพิ่มขึ้นตามข้อสังเกตในมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 30 มิถุนายน 2541

3.4 การก่อสร้างถนนภายในอุทยานแห่งชาติ และเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าที่มีลักษณะเป็นการยึดถือ หรือครอบครองที่ดิน ก่อสร้าง แผ้วถาง หรือเผาป่า และมีการกระทำให้เสื่อมสภาพแก่ทรัพยากรธรรมชาติอื่นเป็นการต้องห้ามตามมาตรา 16 แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. 2504

หรือต้องห้าม...

หรือต้องห้ามตามมาตรา 38 วรรคแรก แห่งพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2535 โดยที่มาตรา 19 แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. 2504 บัญญัติให้การกระทำอันเป็นการซื้อห้ามตามมาตรา 16 และมาตรา 17 มิให้ใช้บังคับแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งปฏิบัติการไปเพื่อประโยชน์ในการคุ้มครองและดูแลรักษาอุทยานแห่งชาติ หรือการศึกษา หรือวิจัยทางวิชาการ หรือเพื่ออำนวยความสะดวกในการทัศนจร หรือการพักอาศัย หรือเพื่ออำนวยความสะดวกหรือให้ความรู้แก่ประชาชน ทั้งนี้ ต้องเป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยอนุมัติของรัฐมนตรี และมาตรา 38 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2535 แก้อีกโดยมาตรา 3 และมาตรา 106 แห่งพระราชกฤษฎีกาแก้ไขบทบัญญัติให้สอดคล้องกับการโอนอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. 2545 พ.ศ. 2545 บัญญัติไว้ว่า ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องปฏิบัติการเพื่อประโยชน์ในการคุ้มครอง ดูแล รักษาหรือนำรุงเชตรัรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เพื่อการเพาะพันธุ์ การศึกษาหรือวิจัยทางวิชาการ เพื่ออำนวยความสะดวกในการให้การศึกษา หรือการพักอาศัย หรืออำนวยความสะดวกหรือให้ความรู้แก่ประชาชน ให้อธิบดีมีอำนาจสั่งเป็นหนังสือให้พนักงานเจ้าหน้าที่หรือเจ้าหน้าที่ของกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช หรือกรมประมง แล้วแต่กรณี กระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดในเชตรัรักษาพันธุ์สัตว์ป่าได้ ทั้งนี้ ตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ การก่อสร้างถนนจึงต้องดำเนินการโดยพนักงานเจ้าหน้าที่ภายใต้ระเบียบที่ออกตามความในพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. 2504 และพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2535 ข้างต้น

3.5 องค์การ ส่วนราชการ หรือหน่วยงานต่าง ๆ จะขออนุญาตก่อสร้างถนนโดยอาศัยการเป็นผู้สนับสนุนทางด้านงบประมาณ หรือการก่อสร้างแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. 2504 และพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2535 ซึ่งก็คือให้เจ้าหน้าที่ของกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช เป็นผู้ดำเนินการก่อสร้างถนน

3.6 กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีมาตรการและแนวทางลดผลกระทบที่จะมีต่อพื้นที่อุทยานแห่งชาติและเชตรัรักษาพันธุ์สัตว์ป่าจากการก่อสร้างถนน โดยได้กำหนดแนวทางปฏิบัติให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ถือปฏิบัติในการพิจารณาการก่อสร้างถนนในเชตพื้นที่อุทยานแห่งชาติและเชตรัรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เพื่อจะคุ้มครองดูแลรักษาพื้นที่ สัตว์ป่า และทรัพยากรธรรมชาติของชาติอื่น ๆ ให้คงอยู่ มิให้ถูกทำลายหรือเปลี่ยนแปลงไปเพื่อประโยชน์ทั้งทางตรงและทางอ้อมแก่สาธารณชน ดังนี้

3.6.1 ห้ามมิให้ตัดถนน เพื่อเป็นทางสัญจรสาธารณะขึ้นใหม่

3.6.2 เส้นทางสาธารณะเดิมที่มีอยู่แล้ว ไม่ให้ขยายช่องจราจร โดยให้ปรับปรุงผิวจราจร หรือการชะลอความเร็วแทน

3.6.3 การปรับปรุงผิวจราจร ให้ทำไปเพื่อความปลอดภัยในการจราจรเป็นหลัก และให้พิจารณาเป็นกรณี ๆ ไป

3.6.4 การพัฒนา...

3.6.4 การพัฒนาถนนเพื่อประโยชน์ในการคุ้มครองดูแลรักษาพื้นที่ หรือการศึกษา หรือการวิจัย หรือการท่องเที่ยว ให้ทำเท่าที่จำเป็นเท่านั้น โดยคำนึงถึงผลกระทบและการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

4. ประเด็นของปัญหาที่ต้องการให้คณะรัฐมนตรีพิจารณา

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เห็นว่า จากเหตุผลตามข้อเท็จจริงดังกล่าว จึงสมควรแจ้งแนวทางพิจารณา การก่อสร้างถนนในเขตพื้นที่อุทยานแห่งชาติและเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมดังกล่าวให้คณะรัฐมนตรีรับทราบและพิจารณาให้องค์กร ส่วนราชการ หรือหน่วยงานต่าง ๆ ไปปฏิบัติ เนื่องจากการก่อสร้างถนนเกี่ยวข้องกับการดำเนินงานขององค์กร ส่วนราชการ หรือหน่วยงานต่าง ๆ ที่อยู่ในบังคับบัญชาของกระทรวงอื่นด้วย

5. ความประสงค์ที่จะให้คณะรัฐมนตรีมีมติ

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความประสงค์ขอให้นำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา ดังนี้

5.1 รับทราบแนวทางพิจารณาการก่อสร้างถนนในพื้นที่อุทยานแห่งชาติและเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ตามข้อ 3.6

5.2 เห็นชอบให้องค์กร ส่วนราชการ หรือหน่วยงานต่าง ๆ รับทราบ และนำไปปฏิบัติในการวางแผนหรือดำเนินการในการก่อสร้างถนนต่อไป

6. การวิเคราะห์ผลกระทบของการลงมติของคณะรัฐมนตรี

หากคณะรัฐมนตรีมีมติรับทราบตามข้อ 5.1 และเห็นชอบตามข้อ 5.2 ตามที่เสนออาจมีผลกระทบด้านต่าง ๆ ดังนี้

6.1 ผลกระทบต่อนโยบายของรัฐบาล

ข้อดี - สนับสนุนนโยบายรัฐบาลในการสร้างความสมดุลระหว่างการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืนจากทรัพยากรธรรมชาติ

ข้อเสีย - ไม่มี

6.2 ผลกระทบต่อความรับผิดชอบร่วมกันของคณะรัฐมนตรีต่อรัฐสภาตามรัฐธรรมนูญ

- ไม่มี

6.3 ผลกระทบต่อเศรษฐกิจในภาพรวมหรือเฉพาะถิ่น

- ไม่มี

6.4 ผลกระทบต่อการเงินและงบประมาณ

ข้อดี - ทำให้การบริหารการเงินและงบประมาณเป็นไปตามแผนงานที่กำหนด

ข้อเสีย - ไม่มี

6.5 ผลกระทบ...

6.5 ผลกระทบด้านทางสังคมและการเมืองต่อบุคคลกลุ่มต่างๆ ที่มีผลประโยชน์เกี่ยวข้อง

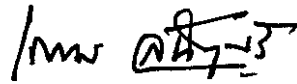
- ไม่มี

6.6 ผลกระทบทางเทคโนโลยี

- ไม่มี

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณานำเรื่องนี้เสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อโปรดทราบและพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายเกษม สนิทวงศ์ ณ อยุธยา)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช

โทร. 0 2561 4292-3 ต่อ 720

โทรสาร 0 2579 6373